

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za en mesec 1 gl. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in velja tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 231.

V Ljubljani, v torek 8. oktobra 1889.

Letnik XVII.

Kazaške družbe.

Z dežele prejeli smo nastopni dopis te-le vsebine:

V sobotni številki Vašega čislane lista čital sem med domačimi vestmi i to o postopanju nepoštenih, brezvestnih agentov. To mi je bilo povod, da Vam objavim svojo zadevo gledé zavarovanja na življenje pri neki zavarovalnici „P.“

Zavarovan sem pri družbi pričeni z dnem 1. maja 1868. l. (vštevši). Leta 1888 dne 1. maja dospela je za plačitev zadnja vloga (na leto po 40 gl.) Izplačilni obrok ima biti vsled pogodbe 1. januarija 1890. leta.

Pač je umevno moje veselje, ko sem vposlal poslednjo vlogo in se je bližalo leto izplačnega obroka; toda hkrati jelo se je veselje moje in nádeja nekoliko ohlajati: imenje družbe „P.“ prevzela je družba — — — in dalje — — — pred pol letom vozil se je (kar je meni znano) po sosednjih okrajih „neki velik gospod“, imajoč vse možne dokumente od družbe . . . , ki je pravil, da je pooblaščen ponuditi zavarovancem pobotanje, toda slednje ni obsežalo ni polovice vlog brez obrestij.

Moj v Gospodu umrli oče je odklonil tako poravnanje, češ, da bo počakal na izplačni rok. Pred tremi tedni, kakor sem čul, potikal se je zopet nekov agent v okrajih Č. in T., ponujajoč nekemu posestniku, menim da 100 gl. več, kar pa ta ni vsprejel. Prosim torej, da mi izvolite odgovoriti v Vašem čisl. listu:

1. Obstoja li še družba „P . . . .“?
2. Je li opravičen strah, da morem zgubiti vso vpisano svoto, vkupe 840 gl.?
3. Ko bi se mi tako poravnanje slučajno ponudilo, ali naj je vsprejemem — ali potrpežljivo čakam — v radostni nádeji dne 1. januarija l. 1890?

Na to odgovarjamo to-le:

Jednoč se sestanejo: volk, lesica, kunja, podlasica, jazbec, dihúr, jastreb, čuk, krokar in slična sodrga; po kratkem pozdravu izpregovori volk: Čestiti gospodje in gospé. Na vaših vpadenih obličjih

vidim, da imate neskončen glad. Čemu bi neki tajil, jaz ga imam tudi. Nastali so za nas hudi časi. Lovec in psov je cele tolpe. Največ nam škodujejo še te vražje puške zádogke, iz kojih prah in zrna neprestano srše med nas. Usojal sem se torej, povabiti vas le-sém v posvetovanje: vprašam vas, bi ne bilo bolje, ko bi se mi nekam za morje, n. pr. v Brazilijo izselili?

Vspnè se po konci zviti lesjak in prifrknivši si brke jame: Saj vendar nismo prismojeni! Pri polnih koritih sedite in ne veste zajemati iz njih. Kaj radi bi videli, da bi se vam osli, ovce, gosi, kure in ves ta drobiž kar slepo drvili pod noge. Znati si morate svetovati. Da pa pokažem zopet svojo starodavno premetenost, predlagam torej: Založimo zavarovalnico na življenje za te živalice, katere si je omilil vladar svetá — človek in jim postavil poleg svojih bivališč ugodna zavetišča.

Vsi navzoči so kar strmeli. Jazbec pa ves razburjen dé lesjaku: Blazniš li? Mi bi radi te neumne živali požirali, ti nam pa svetuješ, naj jim zavarujemo življenje.

— Vidim — smeji se lesjak — da vam je glad zmedel možgane. Vi ne veste, da živimo v dóbi, v koji se mora tisto ravno nasprotno storiti, kar se obljubi? Predlagam: Zavarujmo živali, v istini je bomo pa požirali. Ustanovimo nekoliko zavarovalnic in dajmo jim taka imena, kojih ne umejo te ovce, kure itd.; česar se ne razumi, to še najbolj vleče in vabi.

Vse ujede občudujejo lesjakovo spretnost, na to so pa osnovali družbo. Najprej so bili vsi prisotni izvoljeni v upravni svét, volk pa predsednikom. Nekateri so sicer zahtevali, da bi bil predsednik lesjak, ker je vse to predlagal, toda obračajoč oči dé s farizejsko skromnostjo: Gospóda moja! Zadovoljen sem, ako me izvolite — pravnim zastopnikom ali eksekutorjem vseh zavarovalnic.

Jednoglasno sprejeto z odobravanjem

— Gospóda! prosim še besede — oglasi se lesjak. Da bi pa naši zavarovalni zavódi ugodno prospevali, neobhodno treba najeti mnogo zasledo-

valeev, ki naj bi prehodili vse kraje in nam podili vkupe. Za to so najbolj sposobni psi in med njimi v prvi vrsti — pudli. Ti bodo tekali v kmetstva bivališča, uganjali ondi burke, poskakovali, prekopicovali se in lizali kuretino in drobiž. Hvalisali jim bodo slednjega kot angeljčke, in da stariši najboljše storé srečne otroke, ako jim z neznatnimi vlogami osigurajo blestečo bodočnost. Tak pudelček pa mora imeti namazan jezik kakor sedemkrat nabrušen nož, in umeti mora iz jalove krave pričarati teleta in s suhega leščevja lešnike.

V ta namen bodem spisal za pudle posebno navodilo, kako imajo po deželi mamiti naše gospodinje in majke, kako imajo hvalisati njih otročičke — hočem reči angeljčke, pa tudi očke, da ne bodo vedeli, pri čem da so. Čem spretneje bodo postopali pudelčki, tem bolje se bode godilo nam.

Kako se je vse to potem vršilo, to nam opisuje napominani dopis. Mi pa še to dostavljamo:

Volk kot predsednik postal je za nekoliko let velik bogataš. Na Dunaji, v Građci ali pa v Pragi ima blizu kacega parka lepo palačo. Lesjak, kot pravni zastopnik in eksekutor ima kopico prostornih hiš, od kojih dobiva veliko stanarine in v desetih letih imel jih bode še več. Drugi člani upravniskega svéta so tudi primerno odebolili, samo ta uboga žival po deželi vedno bolj hujša.

S časoma se pa dogaja, da pudelčki — da se izrazimo parafrazno — to prepudlujejo, in višje v opravljenem svétu se v svoji samogoltnosti preveč globoko zagrižejo v žepé zavarovancev, potem pa nastane nekaj, kar nazivljejo — slana. Družba torej zmizne ali pa zgine s pozorišča — istotako ko ti „kazaki“ — takó nazivljejo namreč Dunajčani sleparske igralce — ki zginejo h krati od mize; razloček je samo ta, da prostega kazaka primejo policija in orožniki, tem pa, ki bivajo po palačah, skoro ni móči priti do živega, kajti oni imajo kaj zvihano napeljano, in sicer tako-le: Da bi jim opeharjen ubog kmet ne delal hrupa in tem kazakom pri policiji in sodišču ne prouzročeval sramote, nastavijo mesto sebe nekoga družega, ki jim tako-le govori:

LISTEK.

Pisma iz Italije.

X.

Popoldan je bil odločen za baziliko sv. Frančiška. Peš smo udarili od sv. Damijana do nje. Med potjo smo imeli priliko ogledati si mesto Asisi. Po pravici rečeno, je to mesto res serafinsko; povsod gleda revščina skozi duri. Vidi se sledovi nekdanje slave, a danes je marsikatera nekdanj imenitna hiša razdrta, zapuščena. Kako naj bi pa tudi ljudje bogateli? Trtja tukaj bolj malo, olje edini pridelek, ki gre med svet, in če se ta ne sponese, kaj potem? Kupčije tam ni, tovarn nobenih. Tujci, ti še prinesó kak groš, pa jih tudi osmukajo. Trije Poljci so plačali za dve noči in en dan dvainosemdeset frankov. Upam, da so jim za ta denar tudi dali kaj jesti.

Premišljeva je torej asiško revščino, pridemo na trg sv. Frančiška. Arkade vodijo k cerkvi. Pa kaj rečem k cerkvi? Tu so tri cerkve, ena vrh druge. Najnižja je kripta, v kateri se hrani telo svetnikovo; srednja je cerkev, v kateri se vrši navadna služba

božja; tretja je pa najlepša, a ne sme se v nji opravljati služba božja. Cerkev oskrbljujejo oo. konventuali, ali, — kakor jih pri nas imenujejo, — minoriti. Eden, Nemeč, nas blage volje spremlja po svetiščih. Najprej gremo v zakristijo, kjer so shranjene nekatere svetinje: blagoslov, kateri je pisal z lastno roko sv. Frančišek in ga govoril nad bratom Leonom; ostanki prtov, v katere je bilo zavito telo svetnika; velum preblazene Device Marije.

Srednja cerkev je nizka, temna. Njen najlepši kras so slike, ki jih je naredil slavnoznan Giotto. Sevéda, da so že zeló stare in se sémtertja že malo poznajo; vendar tudi na teh ostankih se pozná mojsterska roka zlasti gledé obrazov.

V spodnjo cerkev se pride po stopnjicah. Tu leži telo sv. Frančiška. Leta 1822 je bil papež Pij VII. zapovedal iskati telo sv. Frančiška. Po dolgem, menda štiridesetdnevem iskanju ga vendar najdejo; in ko je bilo uradno dokazano, da je to resnično Frančiškovo telo, zaprli so zopet krsto in sedaj se ne sme več odpreti brez papeževga privoljenja. Našli so pa telo célo; a ko so krsto premikali, razsulo se je. Trudapolno je moralo biti to iskanje, kajti bile so samo skale, prsti nič. Sevéda so zdaj obdane z dragim marmorjem, a skozi od-

prtine se vidijo. Sedanji sv. Oče je skušal kot nadškof povspeti se vrh krste, a padel je doli. Zatorej se sedaj nikdo ne upa preveč radovedno se vspejati do krste. Vse naše rožnevence smo navezali na dolgo palico in se ž njimi dotaknili groba našega slavnega očaka, potem pa pokleknil in v goreči molitvi priporočili zopet sebe in vse naše drage mogočni priprošnji Frančiškovi.

Gorenja cerkev je zidana v čistem gotiškem slogu. Ima v oknih izvrstno slikana stekla, po cerkvi pa so Giottove slike iz življenja sv. Frančiška. Zakaj je ta cerkev zapuščena, sam prav ne vém, vendar je kriv vsega menda magistrat asiški. Bile so dolge tožbe. Vse te stvari so vzrok, da vtis tega svetišča ni bil tako ugoden, kakor smo pričakovali. Kaj ne, ljubi Slovenci, ko bi mi imeli prečastito telo sv. Frančiška v naši deželi, gotovo bi ga lepo shranili in za svetišče bolj skrbeli.

Zvečer smo bili zopet pri sv. Damijanu. Naj omenim, da se Italijanom nemški jezik jako trd zdi. Govorili smo namreč z Holandeži nemški. Neki klerik, ki nas je prej ta dan po svetiščih vodil in jih nam laški razlagal, ni se mogel zdržati smeha, ko smo si potem razlago nemški tolmačili. Posebno goltniki so mu delali veselje. Zatorej smo ga vedno

Prosim, prijatelji, prevzel sem sicer ta „kštet“ po teh kazakih — za koliko, to seveda on ne pové — (treba dobro uvažati, da za zaman nihče ne prevzame take kazaške dedščine) — toda nekoliko morate odjenjati, n. pr. polovico.

In zdaj naj si tolmači oba vprašanja pisatelj lista sam. Mi samo to omenjamo, da „P....“ več ni med živimi. Na drugo vprašanje odgovarjamo: Vse svote ne boste izgubili, vendar pa morate nekoliko odjenjati, vrhu tega pa zapretiti, da bote njih kazaške čine objavili polnim imenom. In na tretje vprašanje pa pravimo, da je vselej boljše skrčeno in jalovo pobotanje, nego draga in dolga pravda.

Mi smo izborno poučeni o vseh teh kazaških činih nekkih zavarovalnic, to nam že sme verjeti asekurančni svet. V najbližji dobi bode izginola s pozorišča zopet jedna kazaška družba ter nastavila mestu sebe družega kazaka. K sreči za slovenske kroge, da nijedne ni med njimi domače, temveč so vse — tuje, neslovenske!

Slovenska duhovščina bode pa najbolje ustregla žepom svojih ovčic, ako bode vsacega svarila pred takimi kazaki, kar móči najtemeljiteje.

Pastirski list

prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega.

J a k o b,

po usmiljenju božjem in apostolskega sedeža milosti knezoškof ljubljanski,

vsem vernim svoje škofije pozdrav in blagoslov od Gospoda in Izveličarja Jezusa Kristusa!

Od nekda, dragi moji, ste kazali najiskrenejše sočutje s stanjem sv. Očeta. Spominjam na Pija IX. preblazega spomina; na Leona XIII., našega sedanjega, slavno vladajočega papeža, in na lepe dokaze ljubezni in udanosti, katere ste jim dajali o vsaki priliki. Naj je bilo veselje ali žalost, vsikdar je odmevalo v vaših sreih.

Zato smem upati, da bode tudi dogodek, ki se je vršil letošnji binškočni praznik v Rimu in s katerim se je grozovito sramotila in zasmehovala katoliška cerkev in njen poglavar, vzbudil vaše sočutje za njega ter vas vzpodbujal toliko tesneje oklepati se Boga in njegove cerkve.

Binškočno nedeljo t. l. so si izbrali namreč za odkritje nekega spomenika, ki ga je hotelo sovraštvo do Boga postaviti jednemu najhujših cerkvenih sovražnikov v središči katoliškega sveta, v Rimu. Poveljevali so odpadnika, ki se je izneveril svojim redovnim obljubam, izneveril duhovniškemu stanu, slednjič zatajil celo krščanstvo; proslavljali so bogotajca in razuzdaneca.

Ta odpadnik se je imenoval Giordano Bruno ter je bil porojen leta 1548 na Laškem. Njegovo življenje je prežalostno, da bi vam je obširneje opisaval. Le jedno hočem omeniti. Kot dijak padel je v Neapolu v roke nekega prostomišljaka, nekega takozvanega „razsvetljenca“. Ta ga je pripravil ne le ob vero, ampak tudi ob krepost. Odtod izhaja njegova sprijenost, in to je bil vir njegovih kasnejših zmot, v katerih je zabredel tako daleč, da ni

dražili, naj izgovori „achtundachtzig“. Ne bil bi spraval besede skupaj, da si mu obljubil tudi polente s slanikom.

Drugo jutro krog šestih odrinemo proti zadnjemu svetišču v Asisi — v Porcijunkule. To ime pomeni mali del, nekaj malega, ki je komu prišlo v delež. To cerkev je sv. Frančišek najbolj ljubil. V nji se mu je Jezus prikazal z Marijo in angeljci, v nji je Frančišek sprosil popolni odpustek. Ta cerkva je popolnoma ohranjena, nad njo je pa pozidana velikanska bazilika z mogočno kupolo, pod katero se Porcijunkula kar zgubi. V tej cerkvi se mašuje. Je pa kmalu za njo še druga kapelica, v kateri je sv. Frančišek umrl, torej tudi imeniten spomin. Na vrtu se kaže trnje, po katerem se je valjal sv. Frančišek ob času hude skušnjave. Tista rastlina je vedno enaka, ne zraste više, kakor dve pedi od zemlje. Poleg bazilike je velikanski samostan, kjer se šolajo tudi kleriki iz Bosne in Ercegovine. — Vse je jako lepo, samo ljudij-romarjev je malo. Na Kranjskem je vse drugače.

Vzemimo slovo od Porcijunkule in Asisa, kajti piše se 20. septembra in drugi dan moramo biti v Rimu. „Osteria venti settembre“, brali smo na neki hiši v Terentoli. Kaj pa je to? —

tajil le temeljnih resnic krščanstva, ampak sploh vsako vero. Lahko si primeroma mislimo, kakega duha je bil Giordano Bruno, ako vémo, da so ga celo protestantske cerkvene občine izključile in izpahnile izmed sebe, dasi ga je družilo z njimi enako besno sovraštvo proti papežu in cerkvi, in čeprav je bil eden najbolj navdušenih preslavljalcev Lutrovih. Saj je bil tudi on enak temu, odpadnik od reda, duhovenstva in cerkve. In takemu možu postavili so letos, binškočno nedeljo, v Rimu spomenik!

Ni je škodlivejše in za javno npravnost pogublivejše stvari, kakor če se take časti skazujejo možem, ki niso imeli druge zasluge, kot sovraštvo proti veri in trpklo sovraštvo proti cerkvi; ali če veljajo možem, ki so veliki v tem, da so prelomili zvestobo do svojih zakonitih vladarjev, ter se jim je tudi posrečilo, še njihove podložne v to zapeljati; možem morebiti tudi, ki se niso v ničemur drugem odlikovali pred svojim narodom, kakor da so vzbujali njegove strasti, opevali mu v lepem, gladkem jeziku zapeljevanje nedolžnosti in hudobijo, ter z mamljivimi besedami ga zazibali v versko vnevarnost, če ne celo v golo nevero. Taka proslavljanja, ki se nekako redno ponavljajo zlasti od francoske prekucije sém in odkar vpliv prostozidarstva bolj narašča, ter se kažejo v tem, da se postavlja nekako z namenom cela vrsta spomenikov, so pravi pogin javne npravnosti. Ker se ne ozirajo na sodbo svete vere, in tedaj ne na sodbo Boga, največjega sodnika čez človekovo dejanje in nehanje, premotijo in popačijo tudi sodbo narodovo. Vsled tega ta nič več ne vpraša, kaj je tudi pred Bogom prav, in zato edino veliko in zaslužno, resnično in dobro, lepo in plemenito, kaj je dolžnost in pravica; vidi le to, kar je svetu všeč, ter izgublja tako dan na dan bolj svoje versko in npravno čustvo. Ali si je pa mogoče misliti večjo nesrečo za kak narod, kakor če se mu popačijo ujevova verska in npravna čutila?

Toda prav zaradi tega, ker so enaka proslavljanja tako mogočno sredstvo za zmedenje narodove sodbe ter za kvarjenje njegovih verskih in npravnih idej, prav zato se jih prostozidarji, prostomišljaki in prekucubi tako radi poslužujejo. Od tod Giordano Brunov spomenik v Rimu. Niso se pri tem ménili za meniha kot meniha, ampak za odpadlega meniha; ne za duhovnika, marveč za duhovnika, ki je svojim cerkvenim predstojnikom in slednjič celo papežu samemu odpovedal pokorščino; ne za modrijana, ampak za nevernega modrijana; ne za spoštovanje božjih in cerkvenih zapovedij, ampak za njihovo zaničevanje. Stari nauki prostozidarjev so, kateri naj bi se s tem spomenikom poveljevali: nezvestoba proti cerkvi, upor proti papežu, prosta vera in prosta morála; z jedno besedo, oproščenje človeka od Boga in cerkve. Ta duh bi se moral v Giordana Bruna spomeniku nekako vtelesiti in zmeraj bolj širiti med ljudstvo.

Jako podučno je, da so si za odkritje tega spomenika ravno izbrali binškočni praznik. Nič ne pojasnjuje namenov prostozidarstva bolj, kot ta okolnost. Kateri pa so ti nameni? Na mesto cerkve, ki se je začela binškočni praznik, morala bi priti prosto-

Bilo je 20. septembra 1870, ko so Italijani s topovi predrli zid pri „Porta Pia“ v Rimu, in ne zmeneč se za lastniško pravico, šli v mesto in ga zasedli. Od tistega časa se vsako leto pri imenovanih mestnih vratih obhaja spomin vhoda v Rim in sploh ta dan ni kaj dober zrak v Rimu. Vendar mi smo vsi sklenili ravno ta dan iti v Rim in v posest vzeti, če ne Rim, vsaj kolegij sv. Antona. In res, stoinđvajset nas je prišlo tujih, ne vsi tisto uro, tudi ne isti dan, vendar v soboto zjutraj 21. septembra smo bili vsi tú. Pot iz Asisa v Rim nima kaj posebnega na sebi. Najlepši pogled je, kadar se prikaže sv. Petra kupola. Takrat vsakega katoličana srce hitreje bije, kajti tukaj je prestol Kristu sovega namestnika. To pa čuti le katoličan, ki vé, da „ubi Petrus, ibi ecclesia“.

Torej v Rimu smo. Tu se hočemo najprej nekoliko odpočiti od zadnjih jako trudapolnih dnij, potem pa iti na popotovanje po večnem mestu. Najprej pa izpregovorim besedo o kolegiju sv. Antona. Prejmite, dragi rojaki, iz Rima najsrčnejša pozdravila!

V Rimu, dnó 21. septembra.

P. H.

zidarska loža; na meso Kristovo, protikršćanstvo; na mesto duha božjega, duh peklenški, duh zaničanja. Od tod kliči: „smrt!“ in „ob tla z njimi“, ki so se čuli binškočne dni po rimskih ulicah proti duhovnikom in redovnikom, kakor tudi proti propagandi, svetovnoznanemu zavodu za razširjanje katoliške vere. Zato pri sprevedu k novemu spomeniku razun prostozidarskih zastav tudi tašš — groza spreletava človeka to povedati — v čast satanu! Zopet se je uresničila ob tej priliki beseda staréka Simeóna pri dátovanju Kristusa v tempelju: „Ta je postavljen . . . . v znamenje, kateremu se bode nasprotovalo“ (Luk. 2. 34.). Iz nasprotovanja proti Kristusu, iz zatajenja Kristusa in njegove svete cerkve nastal je spomenik Giordana Bruna; to nasprotovanje, to tajeenje naj kaže, vzbuja in podpihuje; to je namen pri napravi tega spomenika! — Ko so se leta 1870 Rima polastili, rekli so v razglasu, ki so ga o tej priliki izdali, da so to storili v imenu vere; da bi varovali cerkev proti napadom prekucije, in da bi branili in zagotovili veljavo papeštva proti prekuciji. Vedenje odločilnih italijanskih krogov pri napravi že večkrat imenovanega spomenika in njihova naklonjenost temu početju nasproti pa zopet z novega dokazuje, da so svetno oblast papežovo zato uničili, da bi tem ložje pokopali tudi njegovo duhovno vladu in veljavo, če bi bilo mogoče.

Lahko si mislite, kako je bilo pač sv. Očetu pri srcu, videčemu toliko gnjusobo na svetem mestu. Sami nam razodenejo v slovesnem nagovoru, kateri so govorili dnó 30. junija v zboru kardinalov, ter ukazali ga razznatiti tudi vernim po celem svetu.*)

*) Dotični nagovor smo v našem listu objavili v štev. 154. in 155., dnó 9. in 10. julija. Op. vred.

(Dalje sledi.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 8. oktobra.

Notranje dežele.

Govori se, da se bo državni zbor sešel dne 4. decembra, da bo rešil nekaj manjših predlog, po božičnih počitnicah pa bo pričel razprave o novem kazenskem zakoniku.

Včeraj so liberalni nemško češki poslanci na shodu v Pragi salenili, da se tudi v bodoče ne bodo vdeleževali deželnozborskih obravnav, poleg tega so pa sprejeli resolucijo, ki popolnoma pritrjuje dopisu, kateri je poslal eksekutivni odbor čeških liberalnih Nemcev knezu Schönburgu. Po poročilih liberalnih listov so bili vsi predlogi enoglasno sprejeti, vsi govorili „burno odobravani“, z eno besedo: češko-nemški liberalci so pri tem shodu kar plavali v sreči, zadovoljstvu in veselji bratske ljubezni.

„Bozener Zeitung“ prijavlja nastopno vest: „Konservativni poslanci tirolski se bodo štiri dni pred otvorjenjem državnega zbora sešli h konferenciji. Ni ga upanja, da se to dosegle sporazumljenje. Taaffeju se bo priporočalo, če hoče ohraniti večino, naj predloži šolski načrt, ki bo dovoljeval občinam, da si volijo po lastnem preudarku verske ali medverske šole. Za istinitost povedanega jamči le napominani list.

Ogerski državni primanjkljaj v proračunu za prihodnje leto bo znašal po mnenju zmerno-opozicijskega „Budap. Tagblatt“ blizo 3 milijone, vendar bo pa z dopolnilnimi tirjatvami dosegel znesek petih milijonov. Kakor znano, poročalo se je svoje dni, da bo finančni minister Weckerle odstopil tskoj potem, ko bo dosegel proračunsko ravnotežje. Kdaj bo tedaj izročil svoj portfelj nasledniku, ni še „prav natanko“ določeno.

Vnanje države.

Zadeva o sestanku srbske kraljice Natalije z mladim kraljem Aleksandrom še vedno ni rešena. O stališči vlade nasproti temu kočljivemu vprašanju piše „Balk. Corr.“: „Vladi kategorično v tem oziru zaukazujejo želje cele dežele in vladne (radikalne) stranke. Položaj cele Evrope je jako resen. Velika vprašanja so na dnevnem redu za vse narode in tudi za Srbe in ostali balkanski svet. Naloge in dolžnosti, ki izvirajo iz tega za vlado, tirjajo od nje veliko pozornost in delavnost. V tako resnih časih je umevno, da vsi politično misleči možje v Srbiji zahtevajo od vlade, naj z dvojno pozornostjo pazi na to, da vse odstranjuje od dežele, kar neopravičeno razburja javno mnenje, izpodbuja politične spletke in daje novo hrano zoper narodne koristi naperjenim spekulacijam. Kolikor nespravljivejši se kaže spor mej visokima kraljevskima zakonskima, tem odločnejše je dala vladna stranka spoznati, da se mora srbska dežela odstraniti iz okrožja tega prepira; vlada je tedaj primorana, misliti na to, kako bi mogla tem željam ustreči.“ Takó piše napominani list, okoliščina pa, da je „Balk. Corr.“ Rusiji prijazna, daje tem večji pomen navedenim besedam, ker je jasno po tej izjavi, da Natalija ni prišla v Belgrad kot Rusiji naklonjena in Avstriji protivna kraljica, marveč le kot nesrečna mati Milauovega sina. Ravno zaradi tega

pa mora vsakdo, kdor je osebno ne črti, priznati, da ima prav, če se ustavlja naredbam moža, ki jo je neopravičeno zavrgel kot soprogo ter iz Srbije prognal, sedaj pa sam ni več kralj srbski. Do mladega kralja nima nič več pravice, kakor Natalija. Pozabiti se pri tem nikdar ne sme, da se Nataliji ne more nobena politična pregreha očitati. Nejasni položaj v Belemgradu ne more več dolgo trajati. Regentje bodo konečno prevideli, da ne morejo več staviti ovir mej mater in sina le zaradi tega, ker boče takó imeti — bivši kralj. Narod sam se bo oglasil k sodbi, razsodba pa, katero bo izrekel srbski narod, nikakor ne bo laskava za Milana.

Bruselski „Nord“ razpravlja enako ostalim evropskim listom *bolgarsko* vprašanje, seveda v ruskem smislu: „Če se z raznih strani svetuje Turčiji, naj prizna princa Ferdinanda za bolgarskega kneza in neodvisnost Bolgarije ter takó zagotovi sebi in Evropi mir in varnost, je to pač najboljšje sredstvo, da se sedanja počasna evropska kriza pospeši. Turčiji se prigovarja, naj pretrga berlinsko pogodbo in odpove varstvu javnega evropskega prava, s tem pa dotičniki le hočejo imeti, da bi šel bolni mož ob zlatem rogu po kostanj v žrjavico.“

„Nat. Zig.“ in „Post“ oporekata vesti, da bo *nemška* vlada za vojne namene tirjala več sto milijonov, in sicer za brezdimni smodnik, in da bode Bismarck osebno zastopal v državnem zboru to tirjatev. — Minole dni se je v Hamburgu otvoril shod nemških lesnih obrtnikov. Predsednik tega društva se je predstavil Bismarcku, ki se je o splošnjem evropskem položaju izjavil nastopno: „Zunanji položaj je tako miroven, da smete brez vsakih skrbi pričeti svoje delo. Takó ni bilo vedno. Se v nedavnem času je Anglija omahovala, ali naj igra vlogo besnega bika ali pa mastnega, edino le prebvljajočega vola. Danes se je že odločila in zatrditi Vam morem, da je mir zavarovan.“

Predvčerajšnje ožje volitve v *Franciji* niso mnogo premenile zbornične oblike. Velika večina je na strani republikancev, in edina nada, katero morejo gojiti opozicijonci, je ta, da bodo republikanci mej seboj nezložni. Vprašanje o ustavni reviziji je še vedno Eridino jabolko v tem oziru, vendar pa pretendentje tudi od takih preprirov ne bodo imeli pozitivne koristi. Republikancev bo v prihodnji zbornici okrog 360, opozicijoncev pa 210. Republikanska stranka je posebno v Seine-departementu dosegla velike vspehe, kajti izvoljenih je bilo tu 22 republikancev in 14 opozicijoncev. Konservativci v Parizu samem niso niti z enim kandidatom prodri; propali so tukaj tudi prvaki boulangistiške stranke, kot Rochefort, Turquet in Andrieux. Temu se pa ne smemo čuditi, kajti po naravnih postavah je moral ravno v bližini onega aparata, ki ima svoj izvir v ministerstvu in kateremu namen je vladni pritisk, vspeh biti največji, boj zoper vladne kandidate najhujši. Boulanger ni nikjer kandidoval.

Unijonistiško-liberalni mr. Chamberlain je danes teden pri nekem shodu v Newcastle-u naglašal, da namerava *angleška* vlada zemljiško vprašanje na Irskem v prihodnjem zasedanju konečno (?) rešiti. Menil je, da so bile zadnje dve leti izvršene vladne naredbe veliko bolj koristne, kakor vse od Gladstone-a nameravane ustavne premembe, in vendar so prav kot nič v primeri z važnimi predlogi, katere se sme v prihodnjem zasedanju od vlade pričakovati.

Italija je dandanes v prav nezaluznem položaju, da se države z vseh strani živahno pogajajo za njeno zavezništvo. „Fremdenblatt“, glasilo dunajske diplomacije, se sladko dobrika Crispiju, bivšemu vstajniku, možu, o katerem je še pred nekaterimi leti kot o garibaldijevcu in bigamistu avstrijsko časopisje pisalo kakor o kaki grdobi. Danes seveda na njem poveljuje njegove državniške talente, njegovo domoljubje, zvestobo načelom, odločnost, inteligencijo itd., itd. Z druge strani pa tudi Gladstone v nekem članku lista „Contemporary Review“ vabi Italijane, naj pusté „nezmiselno“ zvezo z osrednjima državama, naj se pridružijo Franciji ter takó izkažejo hvaležne. Vidi se, da se je bivši angleški ministerski predsednik zelo postaral, in če ne bi govoril o hvaležnosti, ki je v najnovejših časih sploh, posebno pa v politiki popolnoma „prišla iz mode“, in bi vedel, da Italija neprestano krvavi iz odprte rane, imenovane „rimsko vprašanje“, in da se ravno zaradi tega raje pridružuje protestantski Prusiji nego pa katoliški Franciji.

„Standard“ poroča iz *turške* prestolnice: „Ruske vojne ob rumunski meji so bile meseca septembra bistveno pomnožene. Vstajne čete ruskih Armencev so planile v turško ozemlje, da bi upihale vstajo.“ Iz Aten pa isti list javlja: „V okrožji kidonjskem so bili kristijanje napadeni. Turških vojakov, ki so priredili izgred, so kristijanje dva usmrtili, dva težko ranili. Vojaki so vdrli v neko cerkev ter razsekali sohe svetnikov. Ruski konzul je zoper to ugovarjal.“

Izvorni dopisi.

Tržič, 4. oktobra. Poročam Vam, da je za slavnost imendne našega presvetlega cesarja priredil odbor tukajšnjega „Bralnega društva“ banket. Te slovesnosti se je toliko število odličnih društvenikov vdeležilo, da je bila društvena soba prenapolnjena; slavnost vršila se je v najlepšem redu. — Prvo

napitnico s primernim govorom na presvetlega cesarja govoril je gosp. društveni predsednik Alojzij Simec, rekoč:

Častita gospôda, častiti društveniki! Danes smo se tukaj zbrali, da slavimo v ožjem krogu mladega „Bralnega društva“ imendan našega vladarja, Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Frana Josipa I.

Izrekam željo, da bi presvetli vladar s svojo znano modrostjo svoje narode, našo večjezično Avstrijo, našo nam mило domovino tako mogel vrediti, da bi v tej veliki državi vsi narodi kakor stanovniki ene prostrane palače pošteno, mirno in zadovoljno skupaj mogli prebivati, da bi ljudstva vseh narodnostij se med seboj ljubila, kakor družina enega previdnega, dobrega očeta.

Dobri Bog naj Mu blagovoli pomagati, da sosedne prepire, razprtije z lepa poravná, da se mirnim potom doseže, kar bi drugače razsodbe meča in prelivanja krvi zahtevalo; da se nam prepotrebni mir ohrani — da se morejo njegovi narodi v miru razvijati, kupčija, obrtnija razcvitati in tako razširjati splošnje blagostanje, da bi bila potem Avstrija srečna država v Evropi.

Ako pa božja previdnost drugače odloči, in čast Avstrije zahteva — da nas mogočni vladar na krvavo bojišče pokliče — zagotavljam, da tam, kjer bodo sablje zvenéle, puške govorile in topovi gromeli, Slovenci ne bodo zadnji stali, ker Slovan je cesarju udan.

Zatrjujem presvetlemu cesarju v imenu društva našo udanost do zadnje kaplje krvi in zvestobo do zadnjega izdihljeja.

Še nekaj je, česar moram omeniti, to je Njegovo blago srce in Njegova blagodarina roka. Kolikorkrat častnik v roke vzamemo, beremo izdatne svote, katere Njegova mila roka za dobrodelne namene daruje. Ako se zida šola ali cerkev popravlja, ali je treba za občinske zadeve, povsod pomaga, kaj pa še-le, kjer nesreče zadenejo? Tam pa kar bogato siplje. Ali ni to blag vladar? To, kar v javnost pride, to ni še vse, kar on dobrega stori; veliko več še tajno ostane.

Zato vzdignem čašo in napijem zdravico Nj. Veličanstvu presvetlemu cesarju Franu Josipu I. Dobri Bog nam ga ohrani, Bog nam ga živi še mnoga leta!

Na gromoviti trikratni „živio“ zapeli so društveni pevci navdušeno cesarsko pesem, katero so vsi navzoči stojé poslušali.

Napitnici odzdravil in zahvalil se je tukajšnji častiti gospod c. kr. okrajni sodnik Gregor Šerjav s prav v srce segajočimi besedami.

Zapeli smo še nekaj narodnih pesmi, potem je bila prosta zabava. Mlademu društvu pa želim najboljši vspeh.

Iz *vipavske doline*, 7. oktobra. „Slov. Narod“ piše v svoji 228. št. med drugim, da bodo „Vipavci“ premenili obred latinski za staroslovenski, vere pa ne.*) To je predrznost „Slov. Naroda“. Kdo je pooblastil ta list, da sme govoriti v imenu Vipavcev o stvari, ki nam je še vedno najsvetejša in najdražja? Ali misli „Slov. Narod“, oziroma njegov dopisnik iz Poddrage, da imajo tudi drugi Vipavci toliko svoje-glavnosti? Gospod dopisnik in gospodje pri „Narodu“ se jako motijo. Vipavci se trdno držé vere svojih očetov in ne bodo se dali pregovoriti od „mladih“ hujskačev, kakor, žal, Poddražani, akoravno še vedno upamo, da bodo i ti svojemu voditelju odrekli poslušnost. Glavni hujskač bode najbrž sam ostal pravoslaven. Torej ta naj bi bil naš bodoči poslanec? Liberalci v Ljubljani si ga želé, zato pa mu tudi dajejo list na razpolaganje. Morda je tudi tukaj nekaj tacih, katerim je „Sl. Narod“ evangelij.

Pri vsem tem pa se mi smešno zdí, da se ravno tisti ogrevajo za slovansko liturgijo, kateri navadno ne hodijo v cerkev. In ko bi bila slovanska liturgija, hodili bi nekaj časa le iz radovednosti, a pozneje bi se tudi tega naveličali. Ne gré mi v glavo, kakó se morejo nekateri ljubljanski gospodje navduševati za to. Komu bodo s tem koristili? Narodu gotovo ne.

*) Mej tem so se zopet premislili.

Op. vred.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Dalje)

XIV. Gosp. zbornični svétnik Makso Krenner poroča, da je visoko c. kr. trgovsko ministerstvo naslednji načrt ministerstev notranjih stvari, trgovine, financ in poljedelstva o prometu z rudninskimi olji poslalo, da se zbornica o njem izreče:

§ 1. Za rudninska olja zmatrajo se o zmislu tega ukaza: Surovi petrolej in njega očiščeni proizvodi (petrolejski eter, gafolin, bencin, ligroin nolin, nafta, petrolejska esencija, prečiščen petrolej, snažilno olje itd.), takisto s suhim prečiščevanjem dobljena olja iz ozokserita, skalnega olja, sivega ali kamenega olja (fologi, salarsko olje, bencol itd.).

§ 2. Rudninska olja (§ 1.) delé se v dva razreda.

V prvi razred spadajo tista rudninska olja, katera pri barometru 760 milimetrov izpuščajo vzplamtljive pare že tedaj, ako se ogrejejo na manj nego 22 stopinj stodelnega termometra; vsa druga spadajo v drugi razred.

§ 3. Preiskavati rudninska olja, v koliko so vzplamtljiva v zmislu § 2., treba z Ablnovim petrolejskim poskusnikom, opisanim v načrtu 1., z ozirom na propis v načrtu 2., o postopanju s poskusnikom.

Ako se preiskava vrši izpod 760 milimetrov barometra, to je tista stopinja toplote merodavna, katera se po kot načrt 3. pridejani preračunilni tabeli pod vsakokratnim stanjem barometra vjema s stopinjo toplote, zaznamenovano v § 2.

§ 4. C. kr. merosodna komisija pooblaščuje se, da Ablnove petrolejske poskusnike in k temu pripadajoče pomožne naprave preiskuje in potrjuje ter da, ako se kaže potreba, poverjuje to preizkušavanje in potrjevanje tudi pojedinim merosodnim uradom zunaj Dunaja.

Načrt 4. obsega propis, ki ga je izdala c. kr. ustanovljena merosodna komisija o pogojih, pod katerimi se sme preiskavati Ablnov petrolejski poskusnik, potem o pogojih, pod katerimi se sme potrditi, nadalje o zaznamovanju in kolkovanju poskusnika, ki ga je potrditi, konečno o dokolkovanju potrjenih petrolejskih poskusnikov.

Za preiskavanje in potrjevanje petrolejskih poskusnikov in k temu pripadajočih pomožnih naprav plačevati je pristojbine, ki jih je po načrtu 5. ustanovilo trgovsko ministerstvo vselej za potrebni prizadejani trud.

§ 5. C. kr. ustanovljena merosodna komisija daje poučilo, kako izvrševati in nadzorovati preiskavanje rudninskih olj z Ablnovim poskusnikom in, ako je potreba, pooblastiti tudi merosodne nadzornike zunaj Dunaja.

§ 6. Organi, katerim je preiskavati vzplamtljivost rudninskih olj, morajo v to rabiti le potrjene Ablnove petrolejske poskusnike.

§ 7. Rudninska olja, dohajajoča iz inozemstva, morajo imeti potrjila od inozemskih oblastev, iz katerih se more posneti, ali dotična rudninska olja spadajo v prvi ali drugi razred v zmislu tega ukaza. Ako se to ne dá posneti iz potrjila, ali ako je sum, da se je pozneje premenila vsebina pošiljatve, ali ako v obče nima pošiljatev potrjila, potem je dopuščeno preiskavati rudninska olja.

Na pošiljatve rudninskega olja od ne več nego 50 kg na graničnem prometu ne raztezajo se ta-le določila.

Ako se razvidi iz potrjila ali iz preiskavanja, da spada rudninsko olje med rudninska olja prvega razreda, postopati je z njim po določilih, ki so propisani za dotični razred.

Finančno ministerstvo bode naznanilo graničnim carinskim uradom, katera inozemska javna oblastva so pozvana izdajati potrjila, ki so omenjena v prvem odstavku.

§ 8. Očiščeni ali na pol očiščeni davku podvrženi petrolej (petrolej za svečavo), ki se napravlja v tuzemskih čistilnicah, preiskavati je treba v petrolejnicah finančnim organom vzplamtljivost poskusoma, ter je, ako preiskava pokaže, da spada med rudninska olja prvega razreda, postopati z njim po določilih, ki so zanja propisana.

§ 9. Rudninska olja prvega razreda zaznamenovati je kot taka na način, kakor je določeno v naslednjih paragrafi.

§ 10. Rudninska olja, ki se nahajajo v tuzemskem prometu, imajo dati preiskavati vzplamtljivost občine, takisto organi, v to od vlade postavljeni.

Izveta so od preiskavanja rudninska olja prvega razreda, katera so kot taka zaznamenovana, potem za rafinovanje in za destilacijo določena rudninska olja, olja za mazanje, takisto olja, napravljena iz degeta, iz kopanega oglja, ki niso porabna za svečavo.

§ 11. Napravljati rudninska olja iz degeta, tudi destilovati surovega olja iz degeta in zemlje ni dopuščeno v zaprtih krajih in tvornice morajo biti, kolikor je treba, oddaljene od stanovišč, kar ima od slučaja do slučaja določevati obrtno oblastvo po raz-

pravah, ki se vrše po tretjem poglavju obrtnega reda.

Prostori za destilovanje morajo biti tako vrenjeni, oziroma morajo tako ležati proti prostorom za rafinerijo, da je kolikor mogoče onemogočeno prenašanje ognja iz jednih prostorov v druge.

Shrambeni prostori za sirovo olje, takisto za destilacijske proizvode, morajo se tako vrediti, da se ne zažgó niti tedaj, ako bi pogorela tvornica.

Izkušnje v tem pogledu priporočajo posebno ležo prostorov v podobi vodnjakov. (Dalje sledi.)

Dnevne novice.

(Mandat je odložil) deželni poslanec g. Franc Ks. Souvan. Namesto njega bode jutri ob 6. uri zvečer v mestni dvorani trgovska in obrtniška zbornica volila enega zastopnika v deželnem zboru kranjskem.

(Mestna hranilnica ljubljanska.) Dne 1. t. m. je bil prvi uradni dan, in stranke so vložile nad 11.000 gl., kar je dokaz, da ima občinstvo zupanje do tega denarnega zavoda. Do večeršnjega dne so vložili 34.814 gl.

(Prečastiti stolni kapitelj ljubljanski) je izvolil za župnika v Smedniku č. g. Janeza Karlina, župnika v Doberničah.

(Iz Poddrage) se poroča „Slovenskemu Narodu“ dne 4. t. m., da je deputacija „slučajno“ prišla v tesno dotiko z visokim dostojanstvenikom unijatske cerkve in se je „razgovor plel okoli tega, naj bi poddraška občina rajši v unijatsko cerkev prestopila.“ „Občina pa je ostala pri prvotnej nameri, katero sedaj izvršuje.“ Torej občina, oziroma njen faktični vodja, hoče biti „pravoslaven“. To v pojasnilo, ker smo odgovarjajoč „Slov. Narodu“ konstatovali njegovo zasukanje, da hočejo prestopiti v „zjedinjeno cerkev“. Na „neslanosti“ gosp. Ivana Božiča, ki v večeršnjem „Slov. Narodu“ polemizuje proti našemu listu, ne bodemo odgovarjali. Obsodil se je sam. Mi smo stvar brez strasti nepristransko objavili ter pojasnili prave vzroke „svoje glavnosti“. Temu dokaz so mnogi dopisi, katere smo prejeli iz vipavske doline od neduhovnikov.

(Umrli) je danes zjutraj ob 3. uri računski svetnik in načelnik računovodstvenega urada c. kr. finančnega ravnateljstva v Ljubljani gosp. Lovro Hautitz. Umrli je v bolnišnici v Sechshausu pri Dunaji, kamor se je šel zdraviti. N. v m. p.!

(Dr. Stremayer.) bivši naučni minister in sedaj podpredsednik najvišjega sodišča na Dunaji, bil je minole dni v Zagrebu; v nedeljo je odpotoval na Reko.

(Moško kaznilnico v Mariboru) so slovesno odprli minole nedeljo. Navzoči so bili gg.: državni nadpravdnik dr. Leitmaier, župan Nagy, deželnega glavarja namestnik dr. Radej, minist. nadinženar Maurus, nadvodja Markovich in vsi uradniki kaznilnice. Prelat Kosar je blagoslovil kapelo in ostala poslopja, ter v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku opisal, kako cerkev podpira državo, da zboljšuje ljudi.

(Okrajna bolniška blagajnica ljubljanska.) Do dne 30. septembra oglašanih je 62 obolelih udov, izmed katerih so 4 ženske; umrli so trije. Bolnišnice, zdravniških nagrad, bolniških oskrbovalnih stroškov za zdravila, prevažanje in pogrebščine plačala je blagajnica 512 gl. 20 kr. To je živ dokaz, da dela ta novi zavod jako blagodejno in je delavcu v korist ter v tolažilo za slučaj bolezni.

(Umrli) je v soboto v Gorici slavni statistik in bivši sekcijiski načelnik v trgovinskem ministerstvu, Karol baron Czoernig, star 85 let.

(Volitev v Dalmaciji.) „Tagespost“ poroča, da bode namesto odstopivšega poslanca Bulića pri nadomestni volitvi v državni zbor kandidat narodne stranke vrednik „Narodnega Lista“ in deželni poslanec Juraj Bianchini.

(Mariborska okrajna bolniška blagajnica) je popolnoma vrejena. Delodajalcev je 555, delavcev 2139. Dohodki v avgustu in septembru so znesli 1251 gl. 46 kr., troški 1073 gl. 51 kr.

(V Carjigradu) je sedaj komisija maljarskih učenjakov, ki preiskujejo sultanovo knjižnico. Med drugimi stvarmi so našli, kakor piše „Egyetertes“, glazolski kodeks s sliko in grbom spljitskega vojvode Hrvoje.

(Izseljenci iz Bosne.) Bosanski muhamedanci: Hasan Rigjanović, Alija Vjetro, Homet Čemalović

in Alija Čovrlj, vsi iz Mostara, preselili so se v Turčijo.

(Cecilijino društvo v Ljubljani) bode imelo, kakor smo že naznanili, v četrtek dne 17. oktobra VIII. občni zbor po naslednjem redu: 1. Ob osmih zjutraj v cerkvi č. oo. frančiškanov: Slovesna sv. maša „de Requiem“ in „Absolutio ad tumulum“ za ranjega prvega društvenega pokrovitelja, prevzv. g. knezoškofa dr. Janeza Kr. Pogačarja ter za vse ranjke člane „Cec. društva.“ 2. Ob desetih dopoldne v stolnici: Slovesna sv. maša „de festo s. Hedvigis“, Vid. — Ordinarium missae „Brevis“ zložil G. P. da Palestrina; Introitus „Cognovi Domine“ koral; Graduale „Diffusa est gratia“ zl. A. Foerster za moški zbor; Offertorium „Diffusa est gratia“ zl. Fr. Witt za mešani zbor; Communio „Dilexisti justitiam“, koral. 3. Ob 11. uri: Zborovanje, katero bode obsegalo: a) nagovor predsednikov, b) poročilo tajnikovo, c) poročilo blagajnikovo, d) poročilo glasbenega vodje, e) volitev predstojništva po § 9. društvenih pravil, f) slučajne nasvete. 4. Ob 4. uri v mestni župnijski cerkvi sv. Jakoba: 1. „O salutaris hostia“, zl. da Palestrina, 2. Litanije M. B. 3. „Tantum ergo“ in „Genitori“ zl. Francesco Calegari. 4. „Ave Maria“ zl. Tresch, 5. „Jubilata Deo“ zl. Aiblinger.

Raznoterosti.

— Londonskim lordmajorjem za prihodnje leto je izvoljen Alderman Aaron Isaacs. Ime kaže, da mož nima krivega nosu.

— Ruske državne finance. V letošnjem prvem polletju so znašali dohodki 412,400,000 rubljev proti 374,800,000 rubljev lanskega leta, izdatki pa 415,300,000 proti 420,700,000 rubljev vlani.

— Pariško razstavo je minole nedeljo teden obiskalo 307 000 oseb.

— Največji kolodvor na svetu se je minole dni otvoril v Bombaju. Zidali so ga deset let ter stoji petindevetdeset milijonov.

— Velika tatvina. V Jaši so pri tvrcki David & sin tatovi vlomili ter ukradli iz blagajnice 6000 napoleonov, 110.000 frankov v rumunskem denarju in mnogo zlatnine. Kdor bi zasledil tatú, zaslužil si bo 2000 gl. a. v.

Telegrami.

Dunaj, 8. oktobra. Sekcijski načelnik ministerstva notranjih zadev, grof Kielmannsegg, je imenovan za nižje-avstrijskega namestnika. Dopoldne ob 11. uri ga je nadvojvoda Karol Ludovik kot cesarjev zastopnik zaprisegel.

Berolin, 7. oktobra. Ruskega carja pričakujejo v petek. Cesar je danes zvečer odpotoval v Kiel pozdravit oddelek angleške mornarice, ki bo jutri došel.

Berolin, 8. oktobra. Kakor se za gotovo zatrjuje, odpotovala bodeta cesar in cesarica 20. dan t. m. v Italijo. Cesar se bo v četrtek iz Kiela povrnil.

Rim, 7. oktobra. Včeraj je po celi provinciji Cagliariju hud vihar razsajal. V Quartu je nad dvesto hiš razrušenih, iz katerih so izvlekli deset mrličev; bojé se, da je vihar tirjal še več žrtev. V Quartucci-u je trideset hiš podrlih; dosedaj so našli pet mrličev. Oblastnije snujejo rešilna dela.

Zahvala.

Veselošpovanemu gospodu Ivanu Murniku, ces. svetniku, tajniku trgovinske in obrtniške zbornice, deželnemu odborniku itd., izrekata podpisana za risala (Reisszeuge) in knjige, katere je blagovolil podariti najpridnejšim učencem tukajšnje obrtno-

trgovske nadaljevalnice, v imenu šolskega obrtnega odbora in v imenu obdarovanih učencev najiskrenejšo zahvalo.

V Kamniku, dne 6. oktobra 1889.

Fran Fischer,

župan in načelnik šolskega obrtnega odbora.

Val. Burnik,
vodja.

Umrli so:

5. oktobra. Urša Kobi, gostija, 78 let, Kravja dolina 11, marasmus. — Jožef Hein, ključar, 67 let, Reber 11, jetika. — Franc Hirš, pisarjev sin, 11 dni, Dunajska cesta 35. hydromeningotele

6. oktobra. Ana Selan, delavčeva žena, 20 let, Karlovska cesta 24, jetika. — Marija Klopčar, posestnica, 73 let, Kladezne ulice 7, jetika.

7. oktobra. Emilija Seršen, konduktarjeva hči, 4 leta, Poljske ulice 38, vnetica črev.

V bolnišnici:

4. oktobra. Andrej Zonta, delavec, 55 let, jetika.

5. oktobra. Matija Cerar, krojač, 42 let, jetika. — Marija Fister, gostija, 54 let, kron. črevesni katar.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
7. u. zjut.	730.6	13.6	sl. svzh.	oblačno	10.00	
7. u. pop.	729.8	17.4	brezv.	"	dež	
9. u. zveč.	730.8	13.2	sl. jzap.	"	"	

Srednja temperatura 14.7° za 1.9° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

8. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	83 gl. 90 kr.
Srebrna " 5% " 100 " " 16 %	84 " 85 "
5% avstr. zlata renta, davka prosta	110 " 70 "
Papirna renta, davka prosta	99 " 75 "
Akcijske avstr.-og.ške banke	922 " — "
Kreditne akcije	306 " 25 "
London	119 " 60 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleon	9 " 47 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 67 "
Nemške marke	58 " 35 "

Za manufakturne trgovce in zasebnike.

Izvrstne češke tkanine

znane tvrdke

Vilj. Markl, Wamberg (Češko).

Struks (bombažno blago) za moške obleke, najlepši obrasci.
Barbant, v vseh barvah, dobre vrste.
Kanafasse (posteljno blago), razne vrste, najle šii uzorei, dobre vrste.
Oksford za srajce in ženska krila, lepi uzorei, dobre vrste.
Grizett za ženske in otroške obleke, izvrstno in trpežno blago. (10—5) i

Uzorcji gratis in franko. — Pošilja se proti povzetju.

Brata Eberl,

izdelovalec oljnatih barv, firnežev, lakov in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Frančiškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priloga prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse v nji stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot znano rečno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupece so oljnaté barve v pleščevinastih puščah (Blehbüchsen) v domačem lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše nego vse te vrste v prodajalnah. (16)

Cenike na zahtevanje.

Vrelec „Carinthia“, alkalična kiselica,

nahajajoča se poleg gradú Hagenegg na Koroškem, odlična krepčilna pijača, katera se zlasti radi močne vsebine lithija (Lithion) priporoča kot zdravilo proti boleznim v ledjih in v mehurji, ker jih večinoma prepreči ali celó odstrani itd.

Glavna zaloga je v Železni kapli (Eisenkappel) na Koroškem, od tod se (pošta v Kapli) razpošilja ta kiselica v svet; za Kranjsko in Istro zalaga gosp. Miha Kastner v Ljubljani.

(32)

Derkvenec,

krog 36 let star, ki je že dlje časa služboval, išče službe, če je mogoče, na kaki večji župniji. (5-3)
Natančneje se izve pri opravnistvu.